

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
กรณีศึกษา ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา¹

The participation of people in measures to prevent the outbreak of COVID – 19

A case study of Sena Subdistrict, U-Thai District, Ayutthaya

ชนิกานต์ ทองคำ²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ศึกษาประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 360 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วนและแบบง่าย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับสูง โดยประชาชนมีการสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ ตรวจสอบเชื้อโควิด 19 เมื่อรู้สึกว่าคุณเองมีอาการเข้าข่ายต้องสงสัย เช่น ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ จมูกไม่ได้กลิ่น หายใจเหนื่อยหอบ ลื่นไม่รับรู้อาการ

ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด ประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด และสภาพแวดล้อมใกล้ตัว มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาด มากที่สุด คือ ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด (Beta = 0.388) รองลงมาคือประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด (Beta = 0.362) ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด (Beta = 0.207) สภาพแวดล้อมใกล้ตัว (Beta = 0.068) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19, การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กรณีศึกษาประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวิปริญญาโท หลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The purpose of this study was to analyze community participation in preventing the spread of COVID-19, and the factors affecting community participation in preventing the spread of COVID-19. This was a case study of individuals living in Sena Subdistrict, Uthai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The sample group comprised of 360 individuals and proportional and simplified randomization methods were utilized to obtain data. As a result, this data was then analyzed by multiple regression analysis.

The results determined that the level of community participation in preventing the spread of COVID-19 was measured at a high level. Individuals wore cloth masks or face coverings every time they were out in public places. Furthermore, these people received testing for COVID-19. When a person is found to have suspected symptoms; such as a fever, a cough, a runny nose, a sore throat, a bad sense of smell, have shortness of breath, and that their tongue doesn't perceive any taste these are symptoms determined with COVID-19.

There must be acknowledgement of epidemic prevention and epidemic prevention awareness in the community. The benefits of preventing an epidemic and the mitigation in a respective environment, presents understanding in a community. In this case, there is an affect towards the participation of individuals residing in Sena Subdistrict, Uthai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province in preventing the spread of COVID-19. The most influential factor for participation in the prevention of the spread of COVID-19, was the epidemic prevention awareness (Beta = 0.388), followed by the benefit from epidemic prevention, an epidemic (Beta = 0.362), knowledge of epidemic prevention (Beta = 0.207), and the community environment (Beta = 0.068), respectively.

Keywords: participation, prevention of COVID-19 epidemic, and COVID-19 epidemic

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ที่องค์การอนามัยโลกประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขทั่วโลก เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 เนื่องจากมีการระบาดไปทั่วโลก ทำให้มีจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันยังคงมีการระบาดไปทั่วโลก และโรคได้ทวีความรุนแรงเนื่องจากมีการกลายพันธุ์ของเชื้อ ทำให้ผู้ติดเชื้อมีอาการรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก สำหรับประเทศไทยพบว่ามีระบาดอย่างต่อเนื่อง ช่องทางหลักในการติดต่อของโรค คือ จากคน

ผู้คน ผ่านทางละอองเสมหะ จะมีอาการคล้ายไข้หวัดหรือไข้หวัดใหญ่ รัฐบาลจึงประกาศใช้พระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และออกข้อกำหนดตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และมาตรา 11 แห่งพระราชกำหนดบริหารราชการแผ่นดิน ดินพ.ศ. 2534 เพื่อควบคุมสถานการณ์และจำกัดพื้นที่การแพร่ระบาด โดยรัฐบาลได้ออกมาตรการและขอความร่วมมือประชาชนในการปฏิบัติตามมาตรการและคำแนะนำทางการแพทย์อย่างเคร่งครัด ตลอดจนรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ทางช่องทางที่เป็นทางการ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อ สิ่งพิมพ์ที่ระบุแหล่งข่าวอ้างอิงเชื่อถือได้ ภายใต้แนวคิด “อยู่บ้าน หยุดเชื้อเพื่อชาติ” การไม่รวมกลุ่มกับผู้คนจำนวนมาก การใช้มาตรการป้องกันโรคเพื่อตนเองและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การใช้หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ การหมั่นล้างมือ การไม่สัมผัสหรือรับเชื้อที่มากับฝอยละอองน้ำลาย การเว้นระยะสัมผัสห่างจากผู้อื่น การไปพบแพทย์ในกรณีต้องสงสัยในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นกระบวนการที่สนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนกับการดำเนินการที่นำไปสู่การแลกเปลี่ยนและสร้างความเข้าใจร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายของชุมชนด้วยความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ก่อให้เกิดผลต่อความต้องการที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพราะการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับมือกับวิกฤตโรคระบาด COVID-19 ตำบลเสนา เป็นตำบลที่มีพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 1,023 ครัวเรือน ประชากร 3,100 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2564) ประชากรวัยทำงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง โดยทำงานในตัวเมือง และต่างจังหวัด ในช่วงที่มีการระบาดของโรค COVID-19 ระลอกแรก รัฐบาลได้กำหนดพระราชบัญญัติสถานการณ์ฉุกเฉินและปิดกิจการที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค ทำให้ประชากรวัยทำงานจำนวนมากเดินทางกลับเข้าสู่พื้นที่ และมีหลายโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมที่สั่งให้ Work Form Home จึงทำให้พื้นที่ในเขตตำบลเสนาเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค ประชาชนเกิดความกลัวติดโรค COVID-19 มีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคให้กับประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลเสนา ประกาศและรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงมาตรการต่างๆ ที่ทางภาครัฐบาลออกมาเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับทางภาครัฐในการปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของประชาชนในพื้นที่ตำบลเสนา อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมุ่งหวังว่าการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะทำให้ทราบข้อมูลว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับใด
2. มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กรณีศึกษา ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังนี้

Armstien (1969) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่มีบทบาทอะไรเลย ย่อมไม่ได้ผลการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรมนั้น ได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

Cohen & Uphoff (1981) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือ สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร (2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ (3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่างๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

Putti (1987) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง พื้นฐานของกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการมีลักษณะกว้าง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์กร

จากการทบทวนทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องซึ่งสรุปตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แสดงได้ดังนี้

ที่มา	ความรู้	ตระหนัก	ประโยชน์ที่ได้รับ	สภาพแวดล้อม	สังคม	เศรษฐกิจ
Good (1973,P.54)	✓	✓		✓	✓	
Koffka (1978)	✓	✓	✓	✓		
Bloom (1971)	✓	✓	✓	✓		
Cohen & Uphoff (1981)	✓	✓	✓	✓		
United Nations (1981)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Caayupan (1985)	✓	✓	✓	✓	✓	
Franklyn Lisk (1985)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Putti (1987)			✓	✓	✓	✓
Wenger (1998)		✓	✓	✓	✓	
Arnstien (1969)	✓	✓	✓	✓		
Berkley (1975)	✓	✓	✓	✓		

จากการทบทวนทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง นำตัวแปรมาศึกษาแสดงได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากร คือ ประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนของตำบลเสนา อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 3,100 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) แบบ กรณีที่ทราบจำนวนประชากรชัดเจน โดยคำนวณจากสมการของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความ เชื่อมั่น 95% งานศึกษานี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 360 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนและสุ่มแบบง่าย

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) 4 ตัวแปร ได้แก่

3.1.1 ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด

3.1.2 ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด

3.1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด

3.1.4 สภาพแวดล้อมใกล้ตัว

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำนวน 15 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนลักษณะการตอบผู้ตอบต้องตอบแบบสอบถามนี้ต้องตอบให้ครบทุกข้อ โดยเป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิดมีตัวเลือกคำตอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกตอบเพียงแค่ 1 คำตอบ โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ (Likert Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบด้วยข้อคำถามของตัวแปรต่างๆ ได้แก่ ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด จำนวน 15 ข้อ ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด จำนวน 6 ข้อ ประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด จำนวน 6 ข้อ และสภาพแวดล้อมในชุมชน จำนวน 5 ข้อ

5. การพัฒนามาตรวัด

มาตรวัดที่ใช้ในการวัดระดับและตัวแปรของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กรณีศึกษา ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ความ

ตรงประเด็นของมาตรวัด ให้สร้างข้อคำถามจากทฤษฎี และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขข้อคำถาม นำแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปถามประชาชนตำบลเสนาจำนวน 35 ชุด เพื่อพิจารณาว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจในข้อคำถามเหมือนกันหรือไม่ ในด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของมาตรวัด พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -coefficient) พบว่า มาตรวัดตัวแปรทุกตัวมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า 0.7 แสดงว่ามาตรวัดที่ใช้มีความน่าเชื่อถือในการวัดสิ่งที่ต้องการวัด ซึ่งแต่ละปัจจัยมีค่า Cronbach's Alpha ดังนี้

มาตรวัด	Cronbach's Alpha
การมีส่วนร่วมของประชาชน	.941
ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด	.903
ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด	.874
ประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด	.892
สภาพแวดล้อมใกล้ตัว	.909

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพในการเก็บข้อมูล โดยทำการเก็บแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บข้อมูลมีจำนวน 360 คน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบและมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

7.1 วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย

7.1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) ในการวัดตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ด้านเพศ ด้านอายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

7.1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด ประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด และสภาพแวดล้อมใกล้ตัว

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กรณีศึกษา ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภอบุโขทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์โครงสร้างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นชาย ร้อยละ 52.5 เป็นหญิง ร้อยละ 47.5 ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 49.2) จำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวนมากกว่า 5 คน (ร้อยละ 49.2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 34.2) มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด (ร้อยละ 34.4) อายุมากที่สุด 76 ปี อายุน้อยที่สุด 20 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 44 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 14,529.17 บาท

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 73.89) โดยมีการสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ (ค่าเฉลี่ย 4.25) การตรวจหาเชื้อโควิด 19 เมื่อรู้สึกว่ามีอาการเข้าข่ายต้องสงสัย เช่น ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ จมูกไม่ได้กลิ่น หายใจเหนื่อยหอบ ลิ้นไม่รับรสชาติ (ค่าเฉลี่ย 4.15) และต่ำสุดคือการล้างมือสม่ำเสมอด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ อย่างน้อย 20 วินาที (ค่าเฉลี่ย 4.01)

3. ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด (KNW) ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด (AWN) ประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด (BNF) และสภาพแวดล้อมใกล้ตัว (ENV) เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กรณีศึกษา ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภอบุโขทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.01 กล่าวคือ ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด (KNW) ความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด (AWN) ประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด (BNF) และสภาพแวดล้อมในชุมชน (ENV) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กรณีศึกษา ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลเสนา อำเภอบุโขทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ร้อยละ 97.2 และความตระหนักในการป้องกันการแพร่ระบาด มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มากที่สุด (Beta = 0.388) รองลงมาคือประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันการแพร่ระบาด (Beta = 0.362) ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาด (Beta = 0.207) และสภาพแวดล้อมในชุมชน (Beta = 0.068)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แนวทางในการกำหนดมาตรการเพื่อการดำเนินการให้ประชาชนเกิดการรับรู้ ความตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเกิดการวางแผน กำหนดแนวทางในการพัฒนา ดำเนินการทั้งในเรื่องของการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้พัฒนาในเรื่องของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ การประชาสัมพันธ์ การณรงค์และการสร้างความตระหนักเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อยู่ในระดับสูง โดยผ่านกระบวนการตัดสินใจ ร่วมมือปฏิบัติ รับผิดชอบต่อประโยชน์และประเมินผล ในกระบวนการคิดวางแผน ประเมินผลประชาชนอาจยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก ดังนั้น ภาครัฐจึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน และร่วมประเมินผลมาตรการต่างๆ เพื่อให้มาตรการที่ออกมามีความครอบคลุมในหลายมิติ และเป็นการประเมินผลที่เป็นไปเพื่อสะท้อนผลของมาตรการต่างๆที่กำหนดอย่างแท้จริง

อิทธิพลเรื่องความตระหนัก ประโยชน์ที่ได้รับ ความรู้ และสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การสร้างการรับรู้ ตระหนักถึงปัญหาเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะต้องทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ และตระหนักถึงความจำเป็น ความรุนแรงของสถานการณ์ โดยอาจเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร เพิ่มแนวทางในการประชาสัมพันธ์ เช่น การเคาะประตูบ้าน การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ประกอบกับผลประโยชน์ที่ได้รับ และสภาพแวดล้อมก็จะเป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดพฤติกรรม หมู่ ส่งเสริม สนับสนุนให้คนในชุมชนร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติตามมาตรการภาครัฐ ให้ความสำคัญกับการสื่อสาร สร้างตัวกลางในการทำความเข้าใจระหว่างช่วงวัย เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ผู้นำชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาให้ประชาชนเกิดการรับรู้ ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษานี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงสำรวจครั้งต่อไปควรทำการศึกษา โดยการใช้รูปแบบผสมผสาน แบบคู่ขนาดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ครอบคลุมและได้ผลการวิจัยที่มีคุณภาพ รับรู้ถึงปัญหา สาเหตุมากยิ่งขึ้น

2.2 การศึกษานี้เป็นการศึกษาในระดับตำบล ควรขยายเขตพื้นที่การศึกษาให้กว้างขึ้น เช่น ทุกตำบล ทุกอำเภอ ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างตำบลหรืออำเภอ

เอกสารอ้างอิง

- Arnstien, S.R. (1969). **A Ladder of Citizen Participation**. *Journal of the American Institute of Planners*,35(4)
- Atchison, C. J., Bowman, L., Vrinten, C., Redd, R., Pristera, P., Eaton, J. W., & Ward, H.(2020). **Perceptions and behavioural responses of the general public during the covid-19 pandemic: A cross-sectional survey of uk adults**. London: Imperial College London.
- Breckler, Robert L. (1986). **The Social Work Dictation. (3rd.)**. WasHiton DC. : Nasw Press
- Bloom,Benjamin S.,et al. (1971). **Hand book on Formative and Summative Evaluation of Clark, C., Davila, A., Regis, M., & Kraus, S. (2020)**. Predictors of covid-19 voluntary compliance behaviors: An international investigation. *Global transitions*, 2, 76-82
- Caayaupan, R.B. (1985).: **Participation Approach : A Must in Rural Development. Occasional Paper Series on Community Management Volume 1**, Number 1,December 1985.
- Cohen, J.M. , & Uphoff, N.T. (1981). **Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies**. New York: Cornell University Press.
- G.E. Berkley. (1975). **The Craft of Public Administration. Boston:** Allyn and Bacon.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill BookStudent Learning**. New York: Mc Graw-Hill Book Company
- James L. Creighton. (2005). **The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement**. San Francisco: Jossey Bass Publisher.
- Koffka, K. (1978). **Encyclopedia of the Social Science**. Principles of Gestalt psychology. New York: Harcourt, Brace, & World.
- Lisk, F. (1985). **The Role of Popular Participation in Basic Needs-Oriented Development Planning.”** I in Lisk,F., ed *Popular Participation in Planning for BasicNeeds:Concepts,Methods and Practices*.Adershot : Gower Publishing Company Limited, 1985.

Putti. (1987). **Work values and organizational commitment: A study in the Asian context.** Human Relations, 4(2).

United Nations. (1981). **Yearbook of International Trade Statistics.** United Nations: UN Press.

Taro Yamane (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.

Wenger, Etienne. **Communities of practice : Learning, meaning and identity.**

Cambridge : Cambridge University Press, 1998

ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท.** กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภากา.

พิทยา บวรวัฒนา. (2544). **ทฤษฎีองค์การสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). **การบริหารสังคม ศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อสังคมไทยและสังคมโลก.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.

สมยศ นาวิการ . (2545). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ :บรรณกิจ.

สุภาภรณ์ วงษ์. (2564). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดสุโขทัย.** (วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย). มหาวิทยาลัยนเรศวร

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2564). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>

อกิน รพีพัฒน์. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา.** กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข.

สุดา แวหะยี. (2563). **การรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.** วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน, 6(4), 158-168.